ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ JEAN MISCHO της 11ης Φεβρουαρίου 1988 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Στο πλαίσιο διαρκούς διαγωνισμού για την πώληση του ευρισκόμενου στην κατοχή του ελληνικού οργανισμού παρεμβάσεως ελαιολάδου, η εταιρία Inter-Kom ανακηρύχτηκε πλειοδότρια για ποσότητα 8 000 τόνων περίπου ελαιολάδου. Ποσότητα 2 423 τόνων μειονεκτικού (lampante) ελαιολάδου της κατακυρώθηκε με απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 1983. Ο οργανισμός παρεμβάσεως κάλεσε την ενάγουσα και ήδη εφεσίβλητη εταιρία να παραλάβει το αργότερο μέχρι τις 6 Δεκεμβρίου 1983 την κατακυρωθείσα παρτίδα, σύμφωνα με το τροποποιηθέν [1] άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 2960/77 περί των λεπτομερειών πωλήσεως του ελαιολάδου που ευρίσκεται στην κατοχή των οργανισμών παρεμβάσεως [2], το οποίο ορίζει ότι, αν ο ενδιαφερόμενος έχει κηρυχθεί υπερθεματιστής για ποσότητα μεγαλύτερη από 3 000 τόνους, η παραλαβή πρέπει να ολοκληρωθεί το αργότερο την ενενηκοστή ημέρα από τη λήψη του αποτελέσματος της συμμετοχής του στο διαγωνισμό.

2. Το άρθρο 15 του ίδιου κανονισμού προβλέπει τα ακόλουθα:

« Εάν η απόσυρση του ελαιολάδου δεν ολοκληρωθεί εντός της προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 13, παράγραφος 1:

α) το έλαιο παραμένει στη δεξαμενή υπ' ευθύνη και [με] κίνδυνο του αγοραστή·

β) ο αγοραστής καταβάλλει στον οργανισμό παρεμβάσεως αποθήκευτρα, που υπολογίζονται βάσει της ποσότητος που μένει να αποσυρθεί και ενός ποσού που θα καθοριστεί για κάθε περίοδο ή μέρος περιόδου 30 ημερών περαιτέρω αποθηκεύσεως. »

3. Η φόρτωση της παρτίδας των 2 423 τόνων άρχισε την Παρασκευή 2 Δεκεμβρίου 1983, διακόπηκε όμως την 15:30 ώρα της ίδιας ημέρας « λόγω απρόβλεπτης επιδεινώσεως των καιρικών συνθηκών ». Το Σάββατο 3 και Κυριακή 4 Δεκεμβρίου 1983 δεν ήταν εργάσιμες ημέρες. Τη Δευτέρα 5 Δεκεμβρίου, η παράδοση διακόπηκε μεταξύ 16ης και 20ής ώρας λόγω διακοπής στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος. Πρέπει να σημειωθεί ότι τόσο η επιχείρηση ηλεκτρισμού όσο και η εταιρία που είχε αποθεματοποιήσει το ελαιόλαδο είναι οργανισμοί του Ελληνικού Δημοσίου. Στις 6 Δεκεμβρίου 1983 και επί τέσσερις ώρες έγινε και νέα διακοπή στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος. Για το λόγο αυτό, ποσότητα 882 642 τόνων ελαιολάδου παρελήφθη μόλις την επομένη ημέρα, 7 Δεκεμβρίου 1983, δηλαδή μετά την εκπνοή της τακτής προθεσμίας.

4. Κατόπιν αυτού, επικαλούμενος το άρθρο 15 του προαναφερθέντος κανονισμού 2960/77, ο ελληνικός οργανισμός παρεμβάσεως παρακράτησε από την Inter-Kom ποσό 1 371 620 δραχμών ως αποθήκευτρα.

* Μετάφραση από τα γαλλικά.

1 — Το άρθρο 13 του κανονισμού τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 883/79 της Επιτροπής, της 3ης Μαΐου 1979, περί τροποποιήσεως του κανονισμού 2960/77 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/025, σ. 62), και με τον κανονισμό 2041/83 της Επιτροπής, της 22ας Ιουλίου 1983, για έκτη τροποποίηση του κανονισμού 2960/77 (ΕΕ L 200, thw 23. 7. 1983, σ. 25).

2 — ΕΕ ειδ. έκδ. 03/019, σ. 221.

5. Η εν λόγω απόφαση αποτέλεσε αντικείμενο αγωγής ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Πρωτοδίκως, το Ελληνικό Δημόσιο υποχρεώθηκε να αποδώσει το παρακρατηθέν ποσό, διότι η καθυστέρηση στη φόρτωση και παραλαβή του εμπορεύματος οφειλόταν σε γεγονότα απρόβλεπτα και ανεξάρτητα από τη βούληση της εταιρίας Inter-Kom και διότι το Ελληνικό Δημόσιο, ενεργώντας μέσω της προστηθείσας εταιρίας, βοηθού εκπληρώσεως της συμβάσεως, δεν ήταν σε θέση να παραδώσει το πωληθέν εμπόρευμα στον αγοραστή. Το πρώτο τμήμα του Εφετείου Αθηνών, το οποίο επελήφθη της εφέσεως που ασκήθηκε κατά της εν λόγω αποφάσεως, υπέβαλε στο Δικαστήριο τέσσερα ερωτήματα, τα οποία θα υπενθυμίσω κατά τη σειρά με την οποία θα τα εξετάσω.

6. Εισερχόμενος στην εξέτασή τους, ξεκινώ κάνοντας την υπόθεση ότι στην πραγματικότητα δεν τηρήθηκε η προθεσμία. Έτσι έχουν τα πράγματα αν η απόφαση του ελληνικού οργανισμού παρεμβάσεως, της 7ης Σεπτεμβρίου 1983, περί κατακυρώσεως στην Inter-Kom της παρτίδας των 2 423 τόνων περιήλθε στην εν λόγω εταιρία αυθημερόν. Επειδή, συνεπώς, η προθεσμία των 90 ημερών άρχισε να τρέχει την 00 ώρα της 8ης Σεπτεμβρίου 1983, έληξε το μεσονύκτιο της 6ης Δεκεμβρίου 1983. Αυτό προκύπτει από το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο β, του κανονισμού 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες (ΕΕ ειδ. έκδ. 01/001, σ. 131). Το ζήτημα της διαστάσεως ως προς την απόδοση που φαίνεται ότι υφίσταται μεταξύ της ελληνικής γλώσσας και όλων των άλλων γλωσσικών αποδόσεων του κανονισμού, όσον αφορά την αφετηρία της προθεσμίας, πρέπει κατά την άποψή μου να επιλυθεί με γνώμονα τις λοιπές αυτές αποδόσεις. Πράγματι, αφενός οι διάφορες γλωσσικές αποδόσεις είναι εξίσου αυθεντικές και η ερμηνεία μιας διατάξεως κοινοτικού δικαίου συνεπάγεται επομένως σύγκριση των γλωσσικών αποδόσεων (απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 1982 στην υπόθεση 283/81, Cilfit, Συλλογή σσ. 3415, 3430, σκέψη 18). Αφετέρου, η Ελλάς προσχώρησε στην Κοινότητα μετά την έκδοση του εν λόγω κανονισμού· στο βαθμό λοιπόν που η απόδοσή του στην ελληνική γλώσσα διαφέρει από το κείμενο που δημοσιεύτηκε το 1971 και που εξακολουθεί να ισχύει στις υπόλοιπες γλώσσες, δεν μπορεί παρά να πρόκειται για μεταφραστικό λάθος.

Επί του πρώτου ερωτήματος

7. Καταρχάς, το Εφετείο Αθηνών ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει την έκφραση «υπ' ευθύνη και κίνδυνο του αγοραστού» που απαντάται στο στοιχείο α) του άρθρου 15 του κανονισμού 2960/77.

8. Δεν διαθέτουμε, όμως, κανένα στοιχείο που θα επέτρεπε να συναχθεί ότι η εν λόγω έκφραση έχει στο κοινοτικό δίκαιο διαφορετική έννοια από εκείνη των εθνικών δικαίων. Άρα, η έκφραση σημαίνει ότι, σε περίπτωση καταστροφής ή επιδεινώσεως της ποιότητας του κατακυρωθέντος ελαιολάδου μετά την παρέλευση της τασσόμενης για την παραλαβή του προθεσμίας, ο αγοραστής οφείλει παρ' όλ' αυτά να καταβάλει στο ακέραιο τη συμφωνηθείσα τιμή.

9. Επειδή, πάντως, στην προκειμένη περίπτωση δεν υποστηρίχτηκε ότι έλαβε χώρα παρόμοιο γεγονός, η εν λόγω διάταξη δεν μπορεί να είναι λυσιτελής για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης.

10. Προτείνω, λοιπόν, στο Δικαστήριο να δώσει την ακόλουθη απάντηση στο πρώτο ερώτημα:

«Η έκφραση "υπ' ευθύνη και κίνδυνο του αγοραστού", που απαντάται στο στοιχείο α) του άρθρου 15 του κανονισμού 2960/77, σημαίνει ότι, ακόμη και σε περίπτωση καταστροφής ή επιδεινώσεως της ποιότητας του εμπορεύματος μετά την εκπνοή της τασσόμενης για την παραλαβή του προθεσμίας, ο

αγοραστής οφείλει να καταβάλει στο ακέραιο τη συμφωνηθείσα τιμή. »

11. Το ερώτημα αν η προβλεπόμενη στο στοιχείο α) του άρθρου 15 διάταξη μπορεί να εφαρμοστεί ακόμη και αν ο υπερήμερος ως προς την παραλαβή του εμπορεύματος αγοραστής δεν έφερε καμία ευθύνη ανάγεται στην ερμηνεία όχι του στοιχείου α), αλλά της εισαγωγικής φράσεως του άρθρου 15 (« Εάν η απόσυρση του ελαιολάδου δεν ολοκληρωθεί εντός της [προβλεπόμενης] προθεσμίας ... »). Το ζήτημα αυτό αποτελεί αντικείμενο του δεύτερου και τέταρτου ερωτήματος που θα εξετάσω ευθύς αμέσως.

Επί του δεύτερου και τέταρτου ερωτήματος

12. Δεύτερον, το εθνικό δικαστήριο ερωτά αν ο αγοραστής ευθύνεται ακόμη και αν « μεσολάβησαν γεγονότα για τα οποία δεν έχει ευθύνη, όπως εν προκειμένω η κακοκαιρία και η διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος στον υποσταθμό της βοηθού εκπληρώσεως της συμβάσεως Ελαιουργικής ». Με το τέταρτο ερώτημα, το παραπέμπον δικαστήριο ερωτά ποιο από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και υπό τα δεκτά γενόμενα περιστατικά περιήλθε σε υπερημερία και ποιες είναι οι έννομες συνέπειες.

13. Για να δοθεί απάντηση στα εν λόγω ερωτήματα, πρέπει, κατά την άποψή μου, να ληφθεί ως σημείο εκκινήσεως η ratio legis του άρθρου 15 του προαναφερθέντος κανονισμού, όπως αυτή παρατίθεται στη 14η αιτιολογική του σκέψη, η οποία έχει ως εξής:

« [Εκτιμώντας] ότι, για την εξασφάλιση της ταχείας διαθέσεως του πωληθέντος ελαιολάδου, πρέπει να προβλεφθεί, αφενός, ο χρόνος κατά τον οποίο το πωληθέν έλαιο πρέπει να τίθεται στη διάθεση του αγοραστή και, αφετέρου, η προθεσμία ολοκληρώσεως της αποσύρσεως του ελαίου αυτού· ότι πρέπει να προβλεφθεί, εξάλλου, ότι οι συνέπειες από την καθυστέρηση της αποσύρσεως βαρύνουν τον αγοραστή· ».

14. Οι προβλεπόμενες δηλαδή από το άρθρο 15 κυρώσεις συνιστούσαν το μέτρο εκείνο που θα ωθούσε τους πλειοδότες να παραλάβουν το ελαιόλαδο εντός της ταχθείσας προθεσμίας. Συγχρόνως όμως και προς τον αυτό σκοπό, ο κοινοτικός νομοθέτης επέμεινε στον καθορισμό του χρόνου κατά τον οποίο το ελαιόλαδο *πρέπει* να τίθεται στη διάθεση του αγοραστή. Προς τούτο, το άρθρο 13, παράγραφος 1, δεύτερη πρόταση, ορίζει ότι « η απόσυρση είναι δυνατό να αρχίσει μετά την πληρωμή του ποσού που αναφέρεται στο άρθρο 12, παράγραφος 1 ». Από τη στιγμή, λοιπόν, αυτή, ο πωλών οργανισμός οφείλει να είναι σε θέση να παραδώσει το εμπόρευμα.

15. Από τα παραπάνω έπεται ότι, στο βαθμό που η παράδοση δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο με τη χρησιμοποίηση τεχνικών εγκαταστάσεων, όπως αντλίες, ο πωλών οργανισμός οφείλει να εξασφαλίζει τη λειτουργία των εν λόγω εγκαταστάσεων, ώστε ο αγοραστής να είναι πράγματι σε θέση να ασκεί το *δικαίωμά* του για παραλαβή του εμπορεύματος.

16. Ενόσω η λειτουργία των εγκαταστάσεων αυτών διακόπτεται, όπως π.χ. λόγω διακοπής στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, ο πωλητής δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει την υποχρέωσή του περί « διαθέσεως » του εμπορεύματος. Συνεπώς, εκείνος που φέρει την ευθύνη για την οφειλόμενη σε παρόμοια συμβάντα υπερημερία είναι ο αγοραστής.

17. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, η σχετική ευθύνη προκύπτει με ιδιαίτερη σαφήνεια, δεδομένου ότι, όπως έχει αποδειχτεί, οι αρμόδιοι της συνεταιριστικής εταιρίας ήταν εκ των προ-

τέρων ενήμεροι για τις διακοπές στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, είχαν δώσει τη συγκατάθεσή τους, αλλ' αμέλησαν να ειδοποιήσουν σχετικά την εταιρία Inter-Kom.

18. Όσον αφορά την οφειλόμενη στην κακοκαιρία διακοπή της φορτώσεως, υποθέτω ότι, ελλείψει ακριβέστερων πληροφοριών, η φόρτωση κατέστη αδύνατη λόγω των οφειλόμενων στη θαλασσοταραχή ταλαντεύσεων του πλοίου και όχι λόγω διακοπής στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος εξαιτίας της κακοκαιρίας.

19. Αν, λοιπόν, τα πράγματα έχουν έτσι, τότε δεν περιήλθε σε αδυναμία παραδόσεως του εμπορεύματος λόγω του γεγονότος αυτού ο πωλητής, αλλά ο αγοραστής εμποδίστηκε να συνεχίσει την παραλαβή του εμπορεύματος.

20. Κατόπιν αυτού, τίθεται ένα διπλό ερώτημα:

— μπορεί η ανωτέρα βία να υπαχθεί στο άρθρο 15 του κανονισμού 2960/77;

— μπορεί η σημειωθείσα σφοδρή κακοκαιρία να θεωρηθεί ως περίπτωση ανωτέρας βίας;

21. Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του ζητήματος, τάσσομαι με την άποψη που εξέθεσε η Επιτροπή στο σημείο Β, παράγραφος 2, των παρατηρήσεών της, σύμφωνα με την οποία μπορεί να ληφθεί υπόψη περίπτωση ανωτέρας βίας, έστω και αν δεν προβλέπεται ρητά στο οικείο κείμενο, υπό τον όρο ότι δεν αντιστρατεύεται τους σκοπούς των σχετικών διατάξεων.

22. Κατ' εμέ, είναι ορθή η άποψη της Επιτροπής ότι η ratio legis της επίδικης διατάξεως συνίσταται στην προκειμένη περίπτωση στην ομαλή ροή των αποθεματοποιημένων εμπορευμάτων ώστε να αποφεύγεται η συμφόρηση των αποθηκών. Η σημειωθείσα, λοιπόν, κατ' εξαίρεση καθυστέρηση ενός από τους πολλούς υπερθεματιστές δεν είναι ικανή να πλήξει σοβαρά το σκοπό αυτό. Κατά συνέπεια, η επίκληση λόγων ανωτέρας βίας είναι καταρχήν δυνατή. Έτσι, δεν θα ήταν ασφαλώς δυνατό να θεωρηθεί ότι δεν συντρέχει περίπτωση ανωτέρας βίας, αν το προορισμένο για τη φόρτωση του εμπορεύματος πλοίο καταστράφηκε από πυρκαγιά κατά την άφιξή του στο λιμάνι της Ελευσίνας.

23. Πάντως, όλες οι περιπτώσεις ανωτέρας βίας δεν είναι τόσο προφανείς και ως εκ τούτου παρίσταται αναγκαία η προσφυγή στα κριτήρια που έθεσε συναφώς το Δικαστήριο. Όπως προκύπτει από τη νομολογία του, « ακόμη και αν η έννοια της ανωτέρας βίας δεν προϋποθέτει απόλυτη αδυναμία, απαιτεί ωστόσο η μη επέλευση του οικείου γεγονότος να οφείλεται σε περιστάσεις άσχετες προς εκείνον που επικαλείται το γεγονός, ασυνήθεις και απρόβλεπτες, οι συνέπειες των οποίων παρίστανται αναπόφευκτες έστω και αν καταβληθεί κάθε δυνατή επιμέλεια » (βλέπε την πλέον πρόσφατη απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Οκτωβρίου 1987 στην υπόθεση 109/86, Ιωάννης Θεοδωράκης κατά Ελληνικού Δημοσίου, Συλλογή σ. 4319, σκέψη 7).

24. Η κακοκαιρία συνιστά ασφαλώς γεγονός άσχετο προς εκείνον που την επικαλείται, αλλά μέχρι ποίου βαθμού είναι απρόβλεπτη;

25. Θα όφειλε ένας συνετός και επιμελής επιχειρηματίας, ο οποίος προτίθεται να προβεί σε φόρτωση πλοίου στον κόλπο της Ελευσίνας στις αρχές Δεκεμβρίου, να λάβει υπόψη του το ενδεχόμενο επιδεινώσεως των καιρικών συνθηκών σε τέτοιο βαθμό, ώστε να καθίσταται αδύνατη η φόρτωση, και να προβλέψει, κατά συνέπεια, λίγο μεγαλύτερη προθεσμία για τη φόρτωση, ή, αντίθετα, τέτοιες καιρικές συνθήκες εμφανίζονται όλως εξαιρετικά στην εν λόγω γεωγραφική περιοχή και κατά τη συγκεκριμένη στιγμή του έτους, ώστε να αποβαίνει

παράλογο να απαιτείται από τον επιχειρηματία να λάβει εκ των προτέρων υπόψη του παρόμοιο ενδεχόμενο;

26. Προφανώς, δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αλλά στο Εφετείο Αθηνών, το οποίο επελήφθη της ουσίας της διαφοράς, να επιλύσει το ζήτημα αυτό.

27. Πάντως, δεν αποκλείεται το Εφετείο να κρίνει ότι και μόνο οι δύο διακοπές στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος είχαν διαρκέσει τόσο, ώστε να αντιστοιχούν σε οποιαδήποτε μη τήρηση της προθεσμίας και, κατά συνέπεια, να παρέλκει η εξέταση του αν, υπό τις παρούσες περιστάσεις, η σφοδρή κακοκαιρία συνιστούσε ασύνηθες και απρόβλεπτο γεγονός.

28. Βάσει όλων των προηγηθεισών σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να δώσει την ακόλουθη απάντηση στο δεύτερο και τέταρτο ερώτημα:

« Οι συνέπειες που απορρέουν από καθυστερημένη παραλαβή του εμπορεύματος δεν πρέπει να βαρύνουν τον αγοραστή, όταν η σχετική καθυστέρηση οφείλεται σε διακοπή της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, εξ ου και η παροδική ανικανότητα του πωλητή να παραδώσει το εμπόρευμα, ή σε κακοκαιρία, δυνάμενη να θεωρηθεί ότι συνιστά ανωτέρα βία. »

Επί του τρίτου ερωτήματος

29. Το εθνικό δικαστήριο ερωτά επίσης: « Ποια η επίπτωση για τον αγοραστή, κατά την έννοια των ιδίων διατάξεων, του γεγονότος ότι άρχισε τη φόρτωση του εμπορεύματος μόλις τέσσερις ημέρες πριν από τη λήξη της προθεσμίας των 90 ημερών; »

30. Δεν χωρεί αμφιβολία ότι στο σημείο αυτό είναι ορθή η άποψη της Επιτροπής ότι « οι προθεσμίες τάσσονται για να εξαντλούνται, οι δε εμπορευόμενοι ενδέχεται να έχουν θεμιτούς λόγους να πιθανολογούν ότι η εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους είναι εφικτή έστω και λίγο πριν από την εκπνοή των τακτών προθεσμιών ».

31. Πάντως, εναπόκειται στον αγοραστή να υπολογίζει με μεγάλη προσοχή τον απαιτούμενο για την παραλαβή του εμπορεύματος χρόνο, τηρώντας την προθεσμία.

32. Επομένως, η επίλυση της διαφοράς, της οποίας επελήφθη το Εφετείο Αθηνών, εξαρτάται από το ζήτημα αν υπό συνήθεις περιστάσεις, αν δηλαδή δεν συντρέχει περίπτωση διακοπών στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και σφοδρής κακοκαιρίας (εφόσον το Εφετείο κρίνει ότι η υπερημερία της εφεσίβλητης οφείλεται εν μέρει στη σφοδρή κακοκαιρία, η οποία ήταν απρόβλεπτη), το χρονικό διάστημα των τεσσάρων ημερών, στο οποίο αρκέστηκε η πλειοδότρια, αρκούσε για την παραλαβή της συγκεκριμένης ποσότητας ελαιολάδου.

33. Φαίνεται ότι εκ πρώτης όψεως αυτό ήταν εφικτό. Δεν αμφισβητείται ότι στις 6 Δεκεμβρίου 1983 και καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας η συνεταιριστική εταιρία παρέδωσε στην Inter-Kom 713 086 χλγ. ελαιολάδου, παρά τη διακοπή στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος επί τετράωρο. Κατά την ελληνική κυβέρνηση, στο τέλος της ημέρας αυτής απέμενε στη δεξαμενή ποσότητα 882 642 χλγ. ελαιολάδου, τα οποία αποσύρθηκαν την επομένη, δηλαδή στις 7 Δεκεμβρίου 1983. Από τεχνικής δηλαδή απόψεως ήταν εν πάση περι-

πτώσει εφικτή η παραλαβή 882 τόνων ελαιολάδου ημερησίως. Κατά συνέπεια, η φόρτωση ποσότητας 2 423 τόνων ήταν δυνατή σε διάστημα λιγότερο των τριών ημερών.

34. Επειδή όμως το Δικαστήριο δεν μπορεί, στο πλαίσιο προδικαστικού ερωτήματος, να αποφανθεί επί συγκεκριμένου σημείου της διαφοράς της κύριας δίκης, προτείνω να δοθεί η ακόλουθη απάντηση στο τρίτο ερώτημα:

« Κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 2960/77, αρκεί ότι ο αγοραστής άρχισε την παραλαβή του ελαιολάδου σε χρόνο κατά τον οποίο η υπό συνήθεις συνθήκες φόρτωση είναι δυνατό να ολοκληρωθεί πριν από την εκπνοή της προθεσμίας. »

Συμπέρασμα

35. Ανακεφαλαιώνοντας, προτείνω να δοθούν στο Εφετείο Αθηνών οι ακόλουθες απαντήσεις:

« 1) Η έκφραση " υπ' ευθύνη και κίνδυνο του αγοραστού " που απαντάται στο στοιχείο α) του άρθρου 15 του κανονισμού 2960/77 σημαίνει ότι, ακόμη και σε περίπτωση καταστροφής ή επιδεινώσεως της ποιότητας του εμπορεύματος μετά την εκπνοή της τασσόμενης για την παραλαβή του προθεσμίας, ο αγοραστής οφείλει παρ' όλ' αυτά να καταβάλει στο ακέραιο τη συμφωνηθείσα τιμή.

2) Οι συνέπειες που απορρέουν από καθυστερημένη παραλαβή του εμπορεύματος δεν πρέπει να βαρύνουν τον αγοραστή, όταν η σχετική καθυστέρηση οφείλεται σε διακοπή της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, εξ ου και η παροδική ανικανότητα του πωλητή να παραδώσει το εμπόρευμα, ή σε κακοκαιρία, δυνάμενη να θεωρηθεί ότι συνιστά ανωτέρα βία.

3) Κατά την έννοια του άρθρου 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 2960/77, αρκεί ότι ο αγοραστής άρχισε την παραλαβή του ελαιολάδου σε χρόνο κατά τον οποίο η υπό συνήθεις συνθήκες φόρτωση είναι δυνατό να ολοκληρωθεί πριν από την εκπνοή της προθεσμίας. »